

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu
dr Jarosław Sellin

DMP-WKiA.050.1.2023.MK
Warszawa, 08 marca 2023 r.

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję *o utworzenie w Warszawie muzeum poświęconego działalności Elizy Orzeszkowej i o finansowanie w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 edycji i zakupu dzieł polskich klasyków*, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Uprzejmie informuję, że w kwestii utworzenia muzeum Elizy Orzeszkowej, stanowisko MKiDN, wyrażone wcześniej w udzielonej Pani odpowiedzi z 1 września 2022 r., pozostaje bez zmian. Uznajemy, że pomimo braku placówki poświęconej Elizie Orzeszkowej, pamięć o Literacie i jej twórczości jest stale obecna w działaniach krajowych instytucji kultury. Do inicjatyw przypominających postać Pisarki należy zorganizowanie we wrześniu ub. roku przez Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie - instytucję współprowadzoną przez Ministra KiDN i Samorząd Województwa Mazowieckiego, wystawy jubileuszowej „7X70. Materie literatury”, na której zaprezentowano nieznane dotąd albumy florystyczne Elizy Orzeszkowej. Inicjatywy wystawiennicze a także projekty kulturalne poświęcone Pisarce, były realizowane również przez inne placówki, m. in. Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, Muzeum im. Marii Konopnickiej – Oddział Muzeum Okręgowe w Suwałkach.

Odnośząc się do Pani propozycji wydawania i finansowania zakupu dzieł polskich klasyków do publicznych placówek w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 uprzejmie informuję, że konstrukcja programu nie przewiduje bezpośrednio tego rodzaju wsparcia. Jednocześnie zasady Programu nie ograniczają instytucjom bibliotecznym możliwości zakupu dzieł literatury klasycznej do zbiorów. Środki z Programu, przewidziane na poprawę oferty bibliotek publicznych, będące w dyspozycji ministra kultury i dziedzictwa narodowego, mogą być przeznaczane w ramach Kierunku Interwencji 1.1. pn. „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych” na kupno dostępnych na rynku publikacji, niezależnie czy jest to wznowienie, czy pierwsze wydanie. Ta sama zasada dotyczy środków ministra edukacji i nauki w Kierunku Interwencji 3.2 pn. „Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych”. Program ponadto jednoznacznie wskazuje bibliotekom szkolnym możliwość nabywania lektur.

Działania Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 nie stanowią jedynej formy promowania książki. Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Literatura” daje wydawcom możliwość uzyskania dofinansowania na publikowanie dzieł literatury polskiej – także klasycznej. Dzieła polskiej klasyki wydają instytucje podległe ministrowi kultury i dziedzictwa narodowego tj. Zakład Narodowy im. Ossolińskich oraz Państwowy Instytut Wydawniczy (PIW). Warto wspomnieć, że PIW opublikował w 2021 r. trzypięciową edycję „Publicystyki społecznej” autorstwa Elizy Orzeszkowej.

Obecnie nieograniczony dostęp do utworów literackich, także polskiej klasyki, możliwy jest dzięki kolekcjom udostępnianym na platformach cyfrowych. Jedną z nich jest *polona.pl*, portal prowadzony przez Bibliotekę Narodową, instytucję ministra kultury i dziedzictwa narodowego. W bibliotece cyfrowej *polona*, udostępnianych jest już ponad 3,5 mln zdigitalizowanych obiektów m.in. książek i czasopism ze zbiorów BN oraz innych instytucji. Informuję ponadto, że projekty, polegające na tworzeniu i udostępnianiu w internecie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego, w tym materiałów bibliotecznych, wspierane są w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Kultura cyfrowa”. Jedną z inicjatyw, dofinansowywanych ze środków ww. Programu, jest portal *wolnelektury.pl*, prezentujący bogatą ofertę elektronicznych wersji wartościowych utworów literackich, również autorstwa Elizy Orzeszkowej.

Mam także przyjemność poinformować, że powieść Pisarki „Nad Niemnem” została wybrana lekturą tegorocznej edycji akcji Narodowe Czytanie, organizowanej z inicjatywy Prezydenta RP od 2012 r., w celu propagowania arcydzieł polskiej literatury. Nowela Elizy Orzeszkowej *Dobra Pani* była już jedną z lektur Narodowego Czytania w 2019 r. poświęconego nowelom polskim. W organizację akcji włączona jest instytucja ministra kultury i dziedzictwa narodowego – Narodowe Centrum Kultury, które realizuje warszawskie wspólne czytanie z udziałem Pary Prezydenckiej w Ogrodzie Saskim.

Zapewniam, że MKiDN będzie nadal wspierało, bezpośrednio lub poprzez podległe instytucje kultury, działania służące popularyzacji wartościowej literatury i rozwojowi czytelnictwa.

Z poważaniem

Jarosław Sellin